

1. ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΑΛΤΣΧΑΙΜΕΡ ΜΕ ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΙΜΑΤΟΣ

Μέσο:ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: ...21/05/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...21/05/2025

Σελίδα:1

Διάγνωση Αλτσχάιμερ με εξέταση αίματος

Ετοιμο να την εφαρμόσει εργαστήριο στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Η νόσος Αλτσχάιμερ θα είναι πλέον δυνατόν να διαγνωστεί με μια απλή εξέταση αίματος και ένα εργαστήριο σε δημόσιο ελληνικό ίδρυμα, το Εργαστήριο Βιοπληροφορικής και Ανθρώπινης Ηλεκτροφυσιολογίας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, είναι έτοιμο να την πραγματοποιεί από αύριο κιόλας. Εκ-

κρεμούσε η έγκριση του τεστ, που ήρθε πριν από λίγες ημέρες από την αμερικανική Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA), προσφέροντας στους ασθενείς σε πρώιμο στάδιο της νόσου έναν εύκολο τρόπο να ανιχνεύσουν τη νευρολογική πάθηση. **Σελ. 7**

Τετάρτη 21 Μαΐου 2025

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ • 7

Διάγνωση Αλτσχάιμερ με μια εξέταση αίματος

Η επαναστατική μέθοδος εγκρίθηκε από την FDA και εργαστήριο στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο είναι έτοιμο να την εφαρμόσει

Της ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Με μια απλή εξέταση αίματος θα είναι πλέον δυνατόν να διαγνωσθεί η νόσος Αλτσχάιμερ, και ένα εργαστήριο σε δημόσιο ελληνικό ίδρυμα, το Εργαστήριο Βιοπληροφορικής και Ανθρώπινης Ηλεκτροφυσιολογίας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, είναι καθ' όλα έτοιμο να την πραγματοποιήσει από αύριο κιόλας. Εκείνο που ανέμενε ήταν η έγκριση αυτού του πρώτου στα ιατρικά χρονικά αιματολογικού τεστ που θα φέρει επανάσταση στον τρόπο διάγνωσης της νόσου, από την οποία πάσχουν 35 εκατομμύρια άνθρωποι στον κόσμο.

«Η έγκριση ήρθε την περασμένη Παρασκευή από την αμερικανική Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA), προσφέροντας στους ασθενείς σε πρώιμο στάδιο της νόσου έναν εύκολο, γρήγορο και ανώδυνο τρόπο να ανιχνεύσουν τη νευρολογική πάθηση και να λάβουν εγκαίρως θεραπεία. Η αιματολογική εξέταση επιταχύνει τη διαδικασία και μειώνει την ανάγκη να λαμβάνονται επεμβατικά δείγματα –εγκεφαλονωτιαίου υγρού με οσφυονοστιαιές παρακέντησεις– ή να διενεργούνται υψηλού κόστους εγκεφαλικές τομογραφίες τύπου PET», λέει στην «Κ» ο καθηγητής Παναγιώτης Βλάχος, επιστημονικός διευθυντής του εργαστηρίου και μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης του Ιονίου Πανεπιστημίου. «Το αιματολογικό τεστ Lumipulse, που αναπτύχθηκε από την ιαπωνική εταιρεία Fujirebio Diagnostics, μετράει την αναλογία μεταξύ δύο πρωτεϊνών στην κυκλοφορία του αίματος –pTau-217 και βήτα αμλοειδούς 1-42– και συνδέει τα ευρήματά του με την πιθανότητα συσσώρευσης αμλοειδούς πλάκας στον εγκέφαλο. Προηγούμενη έκδοση του τεστ είχε λάβει έγκριση το 2022 για τη μέτρηση δύο πρωτεϊνών βήτα αμλοειδούς, όμως όχι σε δείγματα αίματος, αλλά εγκεφαλονωτιαίου υγρού που συλλέγεται

Το Εργαστήριο Βιοπληροφορικής και Ανθρώπινης Ηλεκτροφυσιολογίας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο έχει τη δυνατότητα να διενεργήσει το τεστ Lumipulse, το οποίο μετράει την αναλογία μεταξύ δύο πρωτεϊνών στο αίμα και συνδέει τα ευρήματά με την πιθανότητα συσσώρευσης αμλοειδούς πλάκας στον εγκέφαλο.

Προηγούμενη έκδοση του τεστ απαιτούσε δείγμα εγκεφαλονωτιαίου υγρού που συλλέγεται με παρακέντηση στη σπονδυλική στήλη.

με παρακέντηση στη σπονδυλική στήλη» εξηγεί ο κ. Βλάχος.

Η συγκεκριμένη τεχνολογία της Fujirebio είναι ήδη εγκατεστημένη στο Εργαστήριο Βιοπληροφορικής και Ανθρώπινης Ηλεκτροφυσιολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, το οποίο είναι στελεχωμένο με καταρτισμένο επιστημονικό προσωπικό και διεξάγει τα τελευταία χρόνια σημαντική ερευνητική

προσπάθεια στις νευροεκφυλιστικές παθήσεις. Το αιματολογικό τεστ Lumipulse ανιχνεύει τη νόσο με πολύ μεγάλη ακρίβεια. Όπως επισημαίνει ο επικεφαλής καθηγητής Μάριος Κροκιδής, «σε κλινική μελέτη της εξέτασης αίματος Lumipulse, που προηγήθηκε της έγκρισης, αξιολογήθηκαν 500 δείγματα πλάσματος από ενήλικους που εμφάνισαν σπινιακή γνωστικές εξασθενήσεις. Τα αιματολογικά αποτελέσματα συγκρίθηκαν στη συνέχεια με τα αποτελέσματα εξετάσεων εγκεφαλονωτιαίου υγρού ή σαρώσεων PET. Το 91,7% των βетаικών αποτελεσμάτων των εξετάσεων αίματος επιβεβαιώθηκαν ως σωστά, όπως και το 97,3% των αρνητικών ευρημάτων».

Η νέα κλινική εξέταση προορίζεται για ασθενείς ηλικίας 55 ετών και άνω που έχουν ήδη εμφάνισι

σανίσει συμπτώματα γνωστικής εξασθένησης και μπορεί να βοηθήσει στην αναγνώριση ατόμων με άλλους τύπους άνοιας. «Η δυνατότητα έγκαιρης διάγνωσης της νόσου με μια απλή εξέταση αίματος αλλάζει τα δεδομένα, επιτρέποντας σε περισσότερους ασθενείς να λάβουν θεραπευτικές επεμβάσεις, οι οποίες μπορούν να επιβραδύνουν σημαντικά ή ακόμη και να αποτρέψουν την ασθένεια», λέει ο κ. Βλάχος. «Η εξέταση αυτή αποτελεί ένα σαφές παράδειγμα της νέας εποχής στην έρευνα για τη νόσο Αλτσχάιμερ, όπου η τεχνολογία συνεργάζονται για να αναπτύξουν πιο προσιτές και αποτελεσματικές μεθοδολογίες, οι οποίες θα ανοίκουν τον δρόμο σε πρόσθετες κανονιστικές εγκρίσεις διαγνωστικών εργαλείων».

«Προσφέρει σε ασθενείς σε πρώιμο στάδιο της νόσου έναν εύκολο, γρήγορο και ανώδυνο τρόπο ανίχνευσης», λέει ο καθηγητής Παναγιώτης Βλάχος.

Το Εργαστήριο Βιοπληροφορικής και Ανθρώπινης Ηλεκτροφυσιολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου δραστηριοποιείται εδώ και αρκετά χρόνια στην καταγραφή νέων αποτελεσματικών πρωτοκόλλων διάγνωσης διαφόρων τύπων άνοιας και συγκεκριμένων νευρολογικών διαταραχών, με τον εντοπισμό, τη картоγράφηση, την ανάλυση, τη μαθηματική μοντελοποίηση και την προσο-

μοίωση όλων των σχετιζόμενων παραγόντων.

Με το Τζονς Χόπκινς

Στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο έχει ιδρυθεί και η Μονάδα Ιατρικής Ακρίβειας για τη νόσο Αλτσχάιμερ και τις συναφείς διαταραχές, στο Ινστιτούτο Ψηφιακής Βιοιατρικής του Πανεπιστημιακού Κέντρου Ερευνας και Καινοτομίας του πανεπιστημίου. Όπως δηλώνει ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Τζονς Χόπκινς Κωνσταντίνος Λυκέτος, «η μονάδα είναι επιστέγασμα της συνεργασίας του Ιονίου Πανεπιστημίου με το Κέντρο Αριστείας για την Ιατρική Ακρίβεια στη νόσο Αλτσχάιμερ της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Τζονς Χόπκινς, στο πλαίσιο της ελληνικής πρωτοβουλίας για τη νόσο Αλτσχάιμερ. Επίσης εργαζόμαστε για την ανάπτυξη της ικανότητας χορήγησης στην Ελλάδα του φαρμάκου lecanemab, που εγκρίθηκε πρόσφατα από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων, το οποίο ενδείκνυται για τη θεραπεία της ήπιης νοσητικής διαταραχής και θα συνδεθεί με την αιματολογική διαγνωστική εξέταση».

Η λειτουργία της Μονάδας Ιατρικής Ακρίβειας για τη νόσο και τις συναφείς διαταραχές, που ενσωματώνει τις καλές πρακτικές οι οποίες έχουν αναπτυχθεί στο Τζονς Χόπκινς, στηρίζεται σε τρεις άξονες:

- Στην επεξεργασία μεγάλων δεδομένων και στη δημιουργία αλγορίθμων τεχνητής νοημοσύνης, που δίνουν τη δυνατότητα διαχείρισης και ανάλυσης κλινικών, εργαστηριακών, ιστολογικών και άλλων τύπων δεδομένων μεγάλου όγκου.
- Στην αποθήκευση και μελέτη απεικονιστικών δεδομένων μαγνητικής τομογραφίας με στόχο εξαιρετικά λεπτομερείς και αυτοματοποιημένες αναλύσεις.
- Στην ανάπτυξη μοριακής βιολογικής με αιματολογικούς βιολογικούς για τον αδόκιμο προσδιορισμό της νόσου Αλτσχάιμερ σε κλινικά δείγματα.

2. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΠΩΣ ΘΑ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟ ΠΟΛΙΤΕΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 21/05/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 21/05/2025

Σελίδα: 1

2. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΠΩΣ ΘΑ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟ ΠΟΛΙΤΕΣ

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...21/05/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...21/05/2025

Σελίδα:44

12.000

άτομα προσέρχονται
στα Τμήματα Επειγόντων
Περιστατικών

6.000

ασθενείς
νοσηλεύονται
κάθε ημέρα
στο ΕΣΥ

ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΑΙ

700.000

διαγνωστικές εξετάσεις κατά μέσο όρο

3.000

χειρουργικές επεμβάσεις

«Είχατε εμπιστοσύνη στους γιατρούς σας;»

Ερχεται η αξιολόγηση των νοσοκομείων από τους πολίτες μέσω sms

■ Τι θα λένε τα ερωτηματολόγια στα οποία θα απαντούν
οι ασθενείς ■ Πότε ξεκινάει η εφαρμογή

ΤΗΣ ΜΑΡΘΑΣ ΚΑΪΤΑΝΙΔΗ

«Πόσο καθαρό ήταν το δωμάτιό σας;», «Υπήρχαν σαπούνια και αντισηπτικά για την υγιεινή των χεριών των ασθενών και των επισκεπτών;», «Ήταν διαθέσιμος ο απαιτούμενος εξοπλισμός ώστε να μη μετακινηθείτε σε άλλο νοσοκομείο;», «Σας δόθηκαν πληροφορίες για το τι πρέπει να προσέχετε όταν βγείτε από το νοσοκομείο;», «Είχατε εμπιστοσύνη στους γιατρούς σας;». Και «πώς θα βαθμολογούσατε την εμπειρία σας;».

Αυτές είναι μερικές από τις συνολικά 32 ερωτήσεις που θα συμπεριλαμβάνονται στο ειδικά διαμορφωμένο ερωτηματολόγιο, με το οποίο οι ασθενείς θα έχουν τη δυνατότητα για πρώτη φορά να αξιολογούν το ΕΣΥ. Μάλιστα, το σχετικό σχέδιο θέλει από τα μέσα του επόμενου μήνα (η 16η Ιουνίου έχει οριστεί, εκτός απροόπτου, ως η ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής του νέου αυτού ψηφιακού εργαλείου), οι ασθενείς που λαμβάνουν εξιτήριο από γενικό ή πανεπιστημιακό νοσοκομείο να δέχονται μήνυμα (sms) στο κινητό τους.

Με ένα «κλικ»

Επείτα και εφόσον το επιθυμούν με ένα «κλικ» θα οδηγούνται στο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, το

οποίο θα χωρίζεται σε επτά θεματικές ενότητες (π.χ. προσβασιμότητα, οργάνωση, ποιότητα φροντίδας και υποστήριξη), ώστε με ψυχραιμία και αντικειμενικότητα να... βαθμολογούν τις υπηρεσίες που έλαβαν. Αυτάς άλλωστε είναι και οι λόγους που το sms θα φθάνει στο κινητό τους 72 ώρες μετά το εξιτήριό τους (δίνοντάς τους έτσι τον χρόνο να επιστρέψουν ομαλά στο οικείο τους περιβάλλον αλλά και να αποστασιοποιηθούν από τα πρόσφατα γεγονότα) και θα έχει ισχύ για συνολικά 48 ώρες (ώστε η δεξαμενή πληροφοριών να τροφοδοτείται χωρίς σημαντικές χρονοκαθυστερήσεις, που μπορεί να αλλοιώσουν τις απαντήσεις τους).

Μάλιστα, το ίδιο σχέδιο – για το οποίο σημειωτέον υπεύθυνη υλοποίησης είναι η γενική γραμματέας Υπηρεσιών Υγείας, Λίλιαν Βενετία Βιλδιρίδη – θέλει στην επόμενη φάση να μπουν στο μικροσκόπιο των πολιτών και οι προσφερόμενες υπηρεσίες των παιδιατρικών και των ογκολογικών νοσοκομείων αλλά και των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) του ΕΣΥ. Είναι σημαντικό εν τούτοις να υπογραμμιστεί πως παρότι οι λήπτες υπηρεσιών υγείας μετατρέπονται σε βαθμολογητές, η ανωνυμία τους και η διασφάλιση

32 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

θα συμπεριλαμβάνονται στο ειδικά διαμορφωμένο ερωτηματολόγιο που θα φθάνει στο κινητό 72 ώρες μετά το εξιτήριό τους και θα έχει ισχύ για συνολικά 48 ώρες

των προσωπικών τους δεδομένων θα είναι δεδομένη καθ' όλη τη διαδικασία, επιτρέποντάς τους έτσι να εκφράσουν τη γνώμη τους χωρίς δεύτερες σκέψεις.

Για να διαπιστώσει, δε, κανείς τον όγκο των δεδομένων που αναμένεται να συλλέγονται από τον επόμενο μήνα στην ειδική πλατφόρμα που έχει διαμορφωθεί, αρκεί να αναλογιστεί πως κάθε ημέρα στο ΕΣΥ νοσηλεύονται 6.000 ασθενείς, προσέρχονται στα ΤΕΠ 12.000 άτομα, διενεργούνται 3.000 χειρουργικές επεμβάσεις και κατά μέσο όρο 700.000 διαγνωστικές εξετάσεις (απεικονιστικές, βιοπαθολογικές και άλλες).

Παραεμβάσεις

Παρ' όλα αυτά, το περιεχόμενο της ψηφιακής δεξαμενής δεν θα είναι προσβάσιμο σε όλους. Αντιθέτως, κάθε νοσοκομείο θα έχει πρόσβαση μόνον στα αποτελέσματα της δικής του αξιολόγησης, με στόχο να εντοπίζονται οι λειτουργικές αστοχίες και να προχωρά σε στοχευμένες παρεμβάσεις. Κατά τον ίδιο τρόπο όμως θα δίνεται η δυνατότητα να χαρτογραφούνται και οι καλές πρακτικές που θα μπορούσαν να υιοθετηθούν και από άλλα νοσηλευτικά ιδρύματα, δίνοντας έτσι λύση σε παθογένειες του συστήματος. Παράλληλα οι τεχνοκράτες στην οδό Αριστοτέλους, επενδύοντας στη διαφάνεια, δεσμεύονται πως κάθε χρόνο θα δημοσιεύεται και μία σχετική έκθεση που θα... συνυπογράψουν οι ίδιοι οι πολίτες, μέσω της βαθμολόγησής τους, αξιολογώντας συνολικά το ΕΣΥ.

Αξίζει, δε, να σημειωθεί πως το νέο αυτό ψηφιακό εργαλείο θα βρίσκεται σε πλήρη εναρμόνιση με τα αναβαθμισμένα Γραφεία Προστασίας Δικαιωμάτων Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας. Έτσι και με τον τρόπο αυτόν, όπως φιλοδοξούν οι τεχνοκράτες του υπουργείου Υγείας, οι ασθενείς να βρεθούν στο επίκεντρο, συνδιαμορφώνοντας (μέσω της κριτικής που θα ασκούν) τις απαραίτητες πολιτικές για βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών εκεί όπου προκύπτει ανάγκη.